

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1133 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1133 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1133 8° copy 1

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 1133 8° copy 1

71-116-

LN 1133

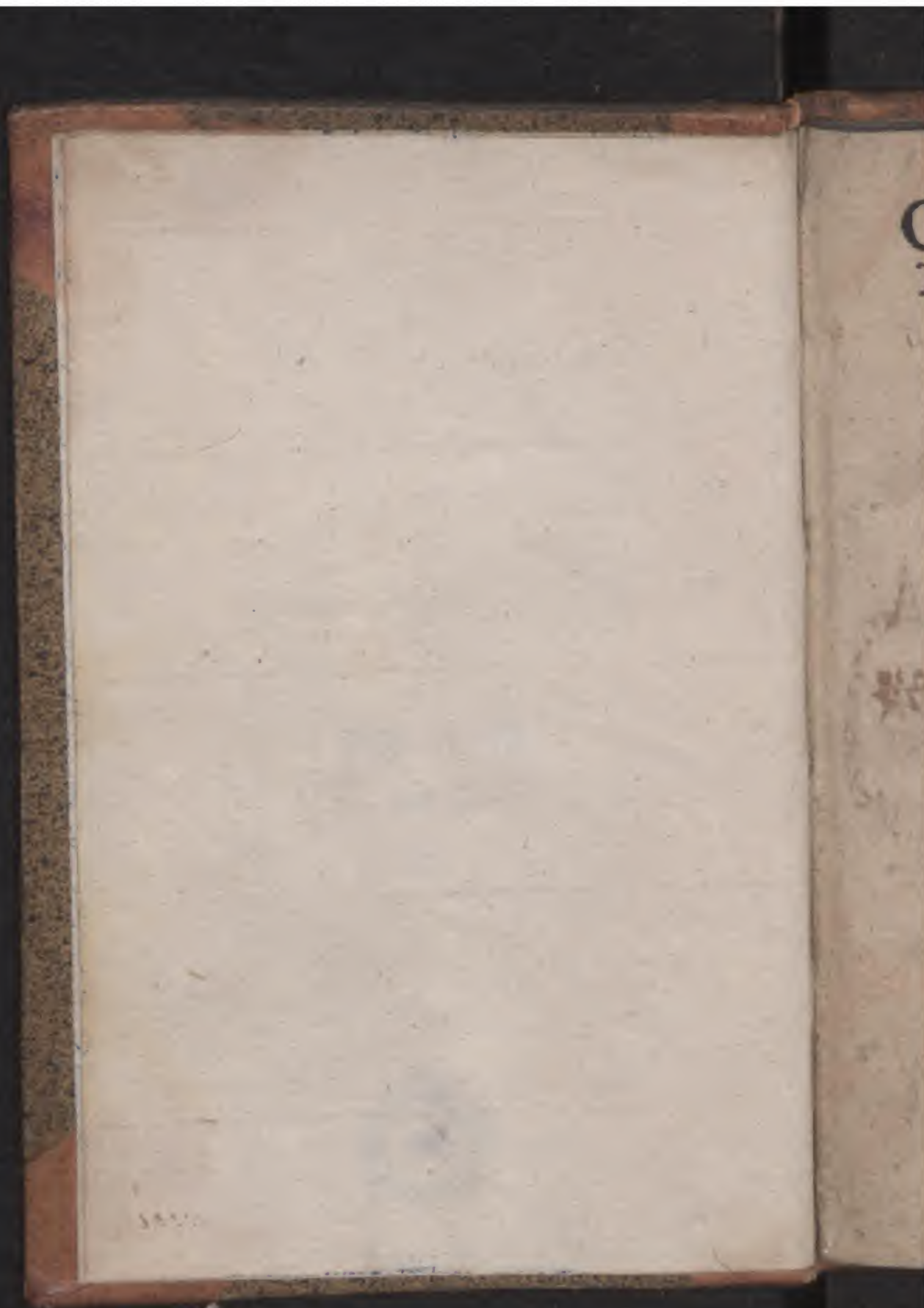
ex. 1

M

CONCIONES
QVAE IN
TRIBVS DIEBVS

publicarum precationum,

17. 18. 19. Februarij

Ecclesiae propos
nentur.

P. M.

Ex Libris
Hardi f. d. ann
Henri f. d. ann

HAFNIÆ
Impressit Matthias Vinitor,

ANNO

1589.

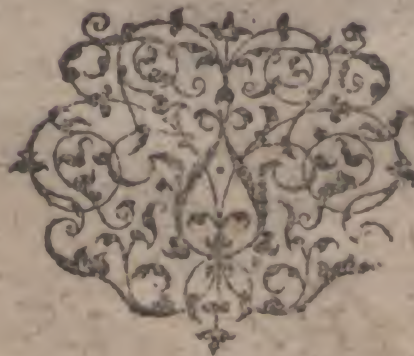
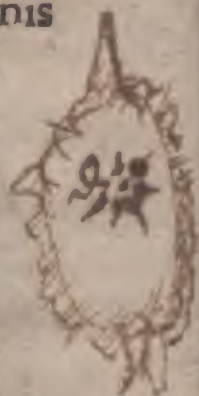
Subito

August.

Melior est in malis factis humilis
confessio, quam in bonis
superba gloriatio.

66

Con-

nitatem
tudine
cum c
spiritu
torum
N

CONCIO PRIMÆ
Diei.

Esaiæ 57.

Humilis
s
T dicet: Viam facite,
te, viam facite, expurgate
semitam, auferte offendicula
de via populi mei.

Quoniam sic dicit excelsus & sublimis, qui inhabitat æternitatem, & cuius nomen est sanctum: Celsitudinem & sanctitatem ego inhabito, atque cum contrito & humili spiritu, ut viuificem spiritum humilium, & viuificem cor contritorum.

Non enim in æternum litigabo, neque
perpetuò irascer, quoniam spiritus à
facie mea egredietur, & ventum
ego faciam.

Con-

A 2

EX

EXORDIUM.

Magna & deploranda est,
multorum hodie securitas,
qui licet quotidie videant
plurima, eaq; manifestissima
iræ Diuinæ signa: nihilominus tamen
ea, veluti inania quædam terriculamen-
ta, & ad se nihil pertinentia, securi ri-
dent & contemnunt. Ardent, prob do-
lor, omnia ferè regna funestissimis bel-
lis, neq; tam armis, quàm dolis & insi-
dys res agitur: Pests rursus in vicinis
locis horribiliter grassatur: fuerunt hac
estate & toto ferè autumno grauissimæ
& continuæ propemodum tempestates
& pluriæ, superiore fortè hominum me-
moriam inauditæ, quæ certè nihil, nisi iram
tam Dei faciem, aduersus multiplicem
mundi huius malitiam, & cælum, quasi
fusiſſimis

fusiſſi
deplor
pestile
omni
bio, m

V
lo, qu
incide
etati
19. de
biè pr
titudi
debit
da, sc

F
& in
diuin
est an
rè an

fusissimis lachrymis, hominum scelera
deplorans, ostendere videntur, & quæ
pestilentiam, caritatem & rerum ferè
omnium penuriam nobis, absq; omni du-
bio, minitantur.

Videmus, non sine magno nostro ma-
lo, quàm verè in hæc nostra tempora,
inciderit tristissima illa pæna, quam suæ
ætatis hominibus dehunciat Esaias cap:
19. defectus videlicet pisciũ maris, indus-
biè propter detestandam multorũ ingra-
titudinem, qui tanta DEI dona, cum
debita gratiarum actione meritò sumen-
da, sceleratè fastidiunt & contemnunt.

Hæc qui non agnoscunt, certissima
& infallibilia signa esse, justissimæ iræ
diuinæ aduersum nos accensæ, eos necesse
est animo esse prorsus obstinato, & ve-
rè ἀπληγώτατος, vt Paulus eos nominat.

A 3

Ephes: 4

in fornicat
largu fa pñs fornic

Ephes: 4. qui nullis vel minis vel plagis mouentur.

Sed ut hæc omnia nihil sint, vnum tamen est, quod omnibus, iræ diuinæ metū, meritò incutiet: immatura, videlicet mors, pijsimi & optimi Regis nostri, beatissimæ & laudatissimæ memoriæ, qui verè erat pater patriæ & Ecclesiæ nutritius. Sed & hîc se prodit, impia & profana multorum securitas, qui non seriò afficiuntur, tanti tamq̃ incomparabilis boni amissione, sed in eorum sunt numero, quorum securitatem accusat Esaias, Cap. 57. Iustus perit, & nemo est qui id corde perpendat, & viri sancti abripiuntur, & nemo est qui intelligat. Nec tamen nulli sunt, qui non simulato, sed vero dolore, tanti Regis obitu afficiuntur, cogitantes id quod res est, peccata nostra, tam insperati mali, veram cau-

Sam

*Sam
lomo
delic
(
stan
turr
est,
nom
nost
ut i
depr
prece
moue
omni
bus
bi/ce
das,
funa
si se
conu*

l plas
um ta
netū,
elicet
ostri,
oriae,
clesiae
impia
i non
mpa
sunt
usat
nemo
ancti
igat.
lato,
ffici
cata
cau
sam

sam fuisse, sicuti sapientissimus ille Sa-
lomon, testatur Prouerb. 28. Propter
delicta terræ mutantur Principes.

Cum autem, eodem Salomone atte-
stante : Prouerb: 18. Nomen Domini
turris sit fortissima, laudanda meritò
est, pietas superioris Magistratus, qui
nomine illustrissimi Principis, Regis
nostri electi, triduum hoc ordinauit,
vt in hisce Regnis & Ducatibus, ad
deprecandum mala commerita, publicæ
preces in Ecclesijs fierent. Quare
moueatur nos, dilecti mei, tam tristis rerum
omnium facies, & infinita pericula, quibus
vndiq; expositi sumus, vt frequentes
hisce diebus ad sacras Conciones audien-
das, precesq; nostras coniunctis animis
fundendas, conueniamus, omniq; hypocrisis
seposita, seriâ pœnitentia, nos ad Deū
conuertamus. Accusemus prophanam

A 4

nostram

nostram securitatem, & multiplicia peccata, quibus iustissimam iram Dei, aduersus nos prouocamus: Declaremus certis signis, quod verè & ex animo doleamus, nos tantopere DEVM offendisse, neq; tamen desperemus, propter accensam eius iram, quam vera pœnitentia citò restinguet: Vtut maximè interdum, videatur differre auxilium, & quasi obsurdescere ad nostras preces: Sed firmâ & indubitata spe, assiduâ & ardentibus precibus, misericordiae eius ianuam indefinenter pulsemus, ita enim fiet, vt preces nostrae per ac propter filium eius vnigenitum, in cuius nomine eas fundimus, clementer tandem exaudiantur.

Filius DEI, qui sedet ad dexteram Patris, interpellans pro nobis, respiciat ad nos, oculis misericordiae suae, & accendat

dat in nobis spiritum illum gratie &
precum, ut verâ non simulata aliqua ani-
mi humilitate, ad preces nostras facien-
das, triduum hoc, ac deinceps semper con-
ueniamus, suasq; preces, pro nobis apud
Patrem interponat, ut in nomine eius, in
quibuscunq; necessitatibus, clementer ex-
auditi, ipsum cum Patre & spiritu sano
Eto perpetuis laudibus celebremus.

A M E N.

Nunc ad textum, suprâ recitatum
accedamus, qui in tres partes diuidatur.

1. Adhortatio est ad seriam pœniten-
tiam.
2. Promissio, Deum verè adesse seriò
pœnitentibus eosq; efficaciter iuuare.
3. Consolatio, Deum non velle perpe-
tuò irasci delinquentibus, sed eos resipi-
scentes, in gratiam recipere.

A 5

DE

DE PRIMA PARTE.

Et dicet: Viam facite, viam facite,
expurgate semitam, Auferte offendicula de via populi mei.

Hæc pars continet seriam exhortationem ad pœnitentiam, quam perpetuò, in Ecclesijs sonabunt pij Doctores. Ut autem maior habeatur ipsorum doctrinæ fides, cogitabunt pij Auditores, eiusmodi doctrinam, non esse alicuius hominis, sed ipsius Dei, vnde etiam hanc suam concionem sic orditur Prophetæ: Et dicet. Dominus scilicet. Quare decet vt hanc pœnitentiæ concionem, animis attentissimis audiamus, non tam docentis, quàm ipsius Dei authoritate moti, cuius vicem sustinent pij verbi ministri, quemadmodum CHRISTVS ipse grauissimè testatur

testatur Luc. 10. inquit: Qui vos au-
dit, me audit, & qui vos spernit, me
spernit.

Quàm seria autem sit hæc Prophetæ
Concio, indicat eiusdem rei ingeminatio:
Viam facite, viam facite. Similis con-
cio est superior illa, Cap: 40: Parate
viam Domino, &c. Sed quid est face-
re seu parare viam Domino? Est verâ
& seria pœnitentia, malos & vitiosos
affectus, prauas cupiditates & quæcunq;
alia, cum interna tum externa peccata,
cum voluntate & Lege Dei pugnantis,
resecare, ne impedimento sint Domino,
quo minus ad nos accedat, nostramq; mis-
seriam subleuet. Est enim singularis
& ineffabilis DEI φιλανθρωπία, qui
cum verè resipiscentibus, etiam cohabita-
tare dignatur, sicuti in secunda parte,
DEO volente, mox dicetur copiosius:
Sed

*Sed, proh dolor, ea nunc est plarimorum
securitas & pernicacia, ut spretis &
contemptis omnibus sanis admonitioni-
bus, in quæuis scelera præcipites feran-
tur, peccatis peccata furenter cumulan-
tes. Nullus est verus Dei timor: Nulla
sincera DEI vel proximi dilectio:
Nullus, aut perexiguus saltem, verbi
ministerio honos defertur: Nulla est se-
ria inuocatio: Charitas non modo frige-
scit, sed tota penè extinguitur: Econtra
viget omnis impietas, contemptus minis-
terij: Odium & inuidia proximi: pau-
perum oppressio: Crescunt iniustæ vsu-
ræ, immodicus luxus in vestitu, super-
bia, ingratitude, crapula, ebrietas, Adul-
teria, scortationes & eiusmodi alia atro-
cia & innumera peccata, quibus licet
DEVS non solum grauiter irascatur:
sed etiam horribiliter ea puniat: Tamen
eò nunc*

um
E
mi
an
an
lla
io:
rbi
ses
ge
rà
nis
ius
us
er
ula
ros
et
r:
en
nc

eò nunc deuentum est, vt propemodum
pro virtutibus habeantur. Nos autem,
moniti hac tam graui, & seria Prophetæ
Concione, certò statuamus ea, veluti in-
gentia saxa, viam præcludere, ne Deo
ad nos accessus pateat. Quare discamus
in nos descendere, manusq̃, quod dici so-
let, in proprium sinum immittere, non
tam in aliorum, quàm in nostra errata
inquirentes, quibus animaduersis, stu-
deamus omni diligentia, ea expurgare,
ne etiam proximum scandalizemus,
quod cum nostræ salutis extremo periculis
coniunctum, docet **CHRISTVS**
Matth: 18. *Vae mundo à Scandalis, &c.*
Hoc si faciemus, habentes serium propo-
situm, piè & honestè in posterum viuendi,
Deus certò ad nos veniet, iuxta pro-
missionem suam, de qua in secunda parte
mox dicetur.

D E

DE SECUNDA Parte.

Quoniam sic dicit excelsus & sublimis, qui inhabitat æternitatem, & cuius nomen est sanctum: Celsitudinem & sanctitatem ego inhabitabo, atque cum contrito & humili spiritu, ut uiuificem spiritum humilium, & uiuificem cor contritorum.

Hæc est ipsissima Euangelij concio, continens dulcissimam promissionem, imis pectoribus insigendam, quæ pertinet ad eos, qui non retinent propositum peccandi, sed ad priorem pœnitentiæ conscionem, amputatis omnibus vitijs, vitam & mores suos, DEO per omnia probare student. Cum autem magna sit infirmitas, & animi humani angustia, quæ non potest capere tam amplas promissiones

nes.
trit
vel
orn
sit
qui
bite
De
tem
me
bun
bit
pro
pet
que
lum
Ps
trit
sal
est

nes, de diuina præsentia, quòd cum con-
trito & humili spiritu etiam habitare
velit, multis & magnificis titulis Deum
ornat Propheta, quòd videlicet excelsus
sit & sublimis, æternus, Sanctus, ne
quid de eius promissionis certitudine du-
bitemus: Sed firmâ fide statuamus
Deum, licet in summis Cælis habitan-
tem, nobis tamen sensu peccatorum &
metu iræ & iudicij Diuini, contritis &
humiliatis, verè in terris adesse & coha-
bitare, iuxta dulcissimam hanc suam
promissionem, quæ etiam alibi passim re-
petitur: Veluti infrà, Cap. 66. Ad
quem autem respiciam, nisi ad paupercu-
lum & tremementem sermones meos. Et
Psal: 34. Iuxta est Dominus his qui
tribulato sunt corde, & humiles spiritu
saluabit. Nullo igitur modo statuendum
est, Deum peccatores seriò respicientes
auersari

auerfari, licet multis fcleribus pollutos :
Sed eos corde contritos fanare, & alligare
contritiones eorū, ps: 147. eorumq;
contritione, non aliter ac fuaiffimo fa-
crificio delectari, quemadmodum dicitur
Ps: 51. Sacrificium Deo fpiritus con-
tribulatus, cor contritum & humiliatum
Deus non defpicias.

Adeft quidem D E V S, etiam alijs
creaturis, fed generali praefentia, quoad
conferuationem fubftantiae: Homini
verò conuerfo fic adeft, vt faciat eum
fibi templum & domicilium, in quo ha-
bitet, eumq; metu irae ac iudicij Diuini
territum ac confternatum, imò penè mor-
tuum, fpiritu fuo fancto corroboret ac vi-
uificet, ficuti in tertia parte, quae fequi-
tur, breuiter dicitur.

D E

N
confe
pecca
velut
prop
irae
terra
fufte
nem
non
litem
haec
Pfal
& r
rabit

DE TERTIA parte.

Non enim in æternum litigabo, neque
perpetuò irascar, quoniam spiritus
à facie mea egredietur, & ventum
ego faciam.

*Hæc est insignis doctrina, & plena
consolationis, quâ sese erigant miseri
peccatores, sensu iræ & iudicij Diuini,
veluti fulmine prostrati, ne desperent
propter peccatorum multitudinem, &
iræ Dei magnitudinem, sed vt in medijs
terroribus, hac consolatione se firmiter
sustinent, quòd nòrint hanc promissio-
nem Dei certam esse & immotam, quòd
non velit ipsis resipiscantibus, perpetuò
litem intendere & irasci, sicuti & alibi
hæc eadem promissio recitatur, veluti
Psal:30. Quoniam momentum ira eius,
& vita delectatur, ad vespèrum demo-
rabitur fletus, ad matutinum letitia.*

B

Et

Et Psal: 103. Non in perpetuum contem-
det, neq; in æternum irascetur: Sed
quòd velit eos, verè contritos, spiritu suo
sancto, veluti leni & grato quodam ven-
to, & afflatu recreare & exhilarare, ne
irâ Dei penitus absorbeantur, sed vt
corda eorum sentiant efficacem Spiritus
sancti consolationem, quâ verè statuunt
iram Dei esse momentaneam, id est,
Deum, licet irascitur, & punit, tamen
non esse tenacem offensionum, sed citò re-
mittere iram, in qua etiam misericordiæ
recordatur, Abac. 3. quiq; punit, non vt
perdat, sed vt saluet, & vitam atq; læ-
titiâ restituat. Verùm hæc omnia illu-
striora fient, si intueamur in exemplum
Davidis pœnitentis, quod, Deo vo-
lente, crastinâ concione, ex

Psalm: 130. propo-
nemus.

† †
†

CON

C
ne qui
C
mearis
E
mea, i
A
gilia
matu
S
Domi
cum r
E
quitat

CONCIO SECVNDA

Diei.

Psalm. 130.

DE profundis clamaui
ad te Domine,

Domine exaudi vo-
cem meam : Fiant aures
tuæ intendentes , in vo-
cem deprecationis meæ.

Si iniquitates obser-
uaueris Domine, Domine
quis consistet ?

Quia apud te propitiatio est , vt ti-
mearis.

Expecto Dominum , expectauit anima
mea, in verbo eius speraui.

Anima mea expectat Dominum, à vi-
gilia matutina vsq; ad (aliam) vigiliam
matutinam.

Speret Israel in Domino , quia apud
Dominum misericordia , & copiosa apud
eum redemptio.

Et ipse redimet Israel ex omnibus ini-
quitatibus eius.

Bz

ENAR

ENARRATIO.

Audiimus hesternâ concione,
seriam Prophetæ exhorta-
tionem ad pœnitentiam, &
adiunctam dulcissimam pro-
missionem, & consolationem, quòd Deus
non modò non deserat miseros peccato-
res, verè pœnitentes: Sed etiam cum
ijs Spiritu suo sancto habitat, efficiatq̃,
vt sentiant veram letitiam & conso-
lationem in cordibus suis, ne deinceps
DEVM, tanquam iratum iudicem me-
tuant: Quin potiùs ad eum, tanquam ad
benignissimum patrem, liberè accedant,
certâ spe atq; fiducia, quòd eos, veris
cordis gemitibus ipsum inuocantes, cle-
menter sit exauditurus. Hæc autem illi
lustrabit pulcherrimum exemplum Da-
uidis, quod breuiter nunc proponemus ex
Psalm: 130. iam recitato, quem docendi
gratiâ, in tres partes diuidemus.

1. Conti-

1. Ce
Dau
pœni
2.
stian
Deo
3.
oppo
dilat
rum

qua
pro
qui
ne

1. Continet ardentissimam precationem
Davidis, in qua affectus hominis verè
pœnitentis conspicitur.

2. Proponit summam doctrinæ Chris-
tianæ de iustificatione hominis coram
Deo.

3. Continet dulcissimas consolationes,
opponendas tentationibus, quæ vel ex
dilatione auxiliij Diuini, vel peccato-
rum multitudine, oriuntur.

DE PRIMA PARTE.

De profundis clamaui ad te Domine.
Domine exaudi vocem meam: Fiant
aures tuæ intendentes in vocem
deprecationis meæ.

Hæc est seria precatio Davidis,
quam non intelligunt homines securi &
profani, mundi huius voluptatibus ebrij,
qui nullo neq; peccatorum, neq; iræ diui-
næ aduersus peccata, vero sensu tangun-

B 3

tur:

tur. Verùm qui aliquando senserunt terrores peccati & iræ diuinæ, quosq; Deus in schola crucis, durius aliquanto exercuit, hi inquam verè intelligunt, quid sit, De profundis ad Dominum clamare.

Duo autem potissimùm, in hac Davidis precatatione conspiciuntur, quæ hominis verè pœnitentis affectum ostendunt.

PRIMUM est, vt verâ contritione, accedat ad DEVM, quæ non est frigida & otiosa aliqua peccati consideratio, sed seria agnitio iræ DEI aduersus peccatum, quâ fit, vt homo peccator, expauescat propter iram Dei, & verè doleat, quòd DEVM offenderit. Hæc enim est illa profunditas, de qua loquitur David, quam aliàs vocat dolorem mortis & inferni, vbi sensu peccati, & metu iudicij diuini, territus miser peccator, & luctans cum tentatione de
abiectione

aliæ
diss
rath
ver
ipse
la sp

rum
Dei
tem
quib
Psa
iræ
Vt
dete
sunt
tion
cùm
diui
mor
næ
exci

abiectione, videtur sibi quasi in profun-
dissimas aquas, & in imum inferni bas-
rathrum demersus, cui nihil ob oculos
versatur, nisi æterna mors, ac infernus
ipse, à quo, nisi per hunc Dominum, nul-
la sperari potest liberatio.

Sed dolendum est, eam esse multo-
rum securitatem, vt peccatum & iram
Dei aduersus peccatum, vel prorsus con-
temnant, vel leuiter saltem aestiment, de
quibus Dauid ipse grauiter conqueritur
Psal: 90. Domine quis nouit potentiam
iræ tuæ, & quis metuit iram tuam?
Vt autem excutiatur animis hominum,
detestanda hæc securitas, cogitandæ
sunt, non solum grauissimæ comminas-
tiones diuinæ, sed & horribiles poenæ,
cùm priuatæ tum publicæ, certissima iræ
diuinæ signa: Imprimis verò acerbissima
mors filij Dei, quæ vel sola, iræ diui-
næ metum, in omnium cordibus, meritò
excitabit.

B 4

A L,

ALTERVM est, ne sensu
peccatorum & iræ diuinæ, quasi gra-
uissima mole, in profundissimam dolo-
rum abyssum demersi, desperemus de
misericordia Dei, sed vt ad hoc Davidis
exemplum, non oscitanter, sed seriò &
ardenter, de profundis, hoc est, imis cor-
dis gemitibus, ad Deum clamemus: Ne-
que deficiamus precantes, sed cum Da-
uide, instemus apud eum orando, nihil
dubitantes, quin precibus nostris, benig-
nas aures præbiturus sit, sicuti in ter-
tia parte dicetur copiosius.

DE SECUNDA
Parte.

Si iniquitates obseruaueris Domine,
Domine quis consistet?
Quia apud te propitiatio est vt ti-
mearis.

*Hæc secunda pars, breuiter pro-
ponit summam doctrinæ Christianæ, de
iustifi-*

iust
mò
lam
rum
pote
dun
stra
sua
tis
Hu
qua
int
non
vii
qu
Si
pot
Et
4.
pe

iustificatione hominis coram Deo. Pri-
mò enim, perspicuè testatur David, nullo
lam esse dignitatem humanorum ope-
rum, quâ coram Deo consistere aliquis
potest, verum omnibus funditus pereun-
dum esse, si Deus omnes actiones nos-
stras, ad calculum exactè vocare, & pro
sua iustitia, omnes pœnas, quas pecca-
tis nostris meruimus, exequi velit.
Huic asseuerationi etiam illa respondet,
quæ est, Ps: 143. DOMINE, ne
intres in iudicium cum seruo tuo, quia
non iustificabitur in conspectu tuo omnis
viuens. Item illa Iob cap: 9. Verè scio,
quòd non iustificetur homo coram Deo:
Si enim voluerit contendere cum eo, non
poterit ei respondere vnum pro mille.
Et Paulus similiter de se testatur, 1. Cor:
4. Nullius mihi conscius sum, sed non
per hoc iustificatus sum.

B5 .

Deinde

Deinde ostendit quò confuzien-
dum sit, priorum operum meritis de-
stitutis? Ad Deum ipsum, apud quem so-
lum est propitiatio, hoc est, gratia seu gra-
tuita liberatio à peccatis, idè propter fio-
lium, quem unicum propitiatorem Deus
proposuit, quemadmodum testatur Pau-
lus Rom: 3. Iustificamur gratis gratià
ipsius, per redemptionem, quæ est in
Christo Iesu, quem proposuit Deus pro-
pitiatorem in sanguine suo.

Diligenter igitur hinc obseruanda
est singularis Emphasis in Pronomine,
TE, Apud TE propitiatio est, non apud
me, aut vlla mea merita.

Postremò, indicat veram causam,
cur apud solum Deum, & nusquam ex-
tra ipsum, querenda sit expiatio, nimi-
rum vt Deus timeatur, hoc est, vt om-
nis honor ac gloria, in salutis nostræ ne-
gotio, soli Deo tribuatur, nec quicquam
nostris

nostris meritis, aut nostrorum operum
dignitati ascribatur, id quod & Pau-
lus docet, Ephes: 2. Gratiâ saluati estis
per fidem, & hoc non ex vobis, Dei enim
donum est, non ex operibus, ne quis glo-
rietur. Si autem gratia est ex operibus,
iam non est gratia, Rom. II.

DE TERTIA Parte.

Expecto Dominum, expectauit anima
mea, in verbo eius speraui

Anima mea expectat Dominum à vi-
gilia matutina, vsq; ad (aliam) vigi-
liam matutinam.

Speret Israel in Domino, quia apud
Dominum misericordia & copiosa
apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israel ex omnibus ini-
quitatibus eius.

In hac tertia parte, proponuntur
dulcissimæ consolationes, aduersus gra-
uissimas

uissimas tentationes, ex dilatione auxi-
lij Diuini & peccatorum multitudine
ortas. Ingens enim dolor est, quem pa-
rit in animis nostris, mora & dilatio aus-
xilij diuini, qualem etiam Dauidem sen-
sisse, haud obscure indicat, cum expe-
ctandi verbum, saepius repetitum, tum
similitudo illa, à vigilibus desumpta,
quâ significat se ardentius expectasse
Deum, quàm vigil aliquis, nocturnarum
vigiliarum pertæsus, diem expectat, in
qua dormire, & à nocturnis molestijs
quiescere ipsi liceat. Nam etiam si omnis
quidem affectus, impatiens sit moræ,
hic tamen impatientissimus, adeò vt
etiam horula vna, hac tentatione oppres-
so, integer videatur annus, vnde crebræ
istæ querelæ in Psalmis, precationibus
mixtæ: Psal: 6. Sed tu Domine, quo-
usq? Psal: 10. Vt quid Domine reces-
sisti longè, occultas te in tempore tribu-
lationis?

lationis? Et aliae complures, quae in
Psalms occurrunt, 13. 27. 44. & passim
in alijs, quae ostendunt huius tenta-
tionis magnitudinem, quâ miser pecca-
tor ita prosternitur, vt existimet, se non
amplius Deo curae esse: sed deseri à
Deo: nec vllum auxilij locum, apud
Deum relictum. Verùm huic tentatio-
ni, quantumvis graui & difficili, prae-
sentissimum remedium monstrat Da-
uid, verbum videlicet Domini, in quo
solo, omnis spes est collocanda. Hinc
petendae certissimae promissiones, huic
tentationi firma fide opponendae, cuius-
modi superiore concione audiuius, quae
testantur Deum, non modò non procul à
nobis contritis & afflictis abesse, sed ita
propè adesse, vt etiam nobiscum habitet,
accendens in cordibus nostris, laetitiam,
fidem, spem, ne desperemus propter diu-
tiniorem moram, & dilationem auxilij
Divini

Diuini, sed vt amplissimas Dei promissio-
nes, in verbo eius propositas, firmâ
spe atq; fiducia amplectamur, & in eis
laeti acquiescentes, expectemus Domi-
num, Si moram fecerit, quia Veniens ve-
niet & non tardabit. Abac: 2.

Præterea, nec levis est alia tenta-
tio ex multitudine peccatorum orta, quæ
sæpius piorum animos fatigat, sicuti
tristissima multorum exempla, proh do-
lor, testantur. Sed vincitur etiam hæc
tentatio, quando cum Dauide, certissi-
mam hanc consolationem, firmâ fide no-
bis applicamus, vt certò statuamus, De-
um omnibus resipiscentibus verè miseri-
cordem esse, & vt maxima sit peccato-
rum nostrorum multitudo, multo tamen,
& in infinitum, maiorem eius esse mise-
ricordiam, apud quem, non astricta, sed
copiosa est redemptio, non solum ab vno
aut altero, aut etiam pluribus aliquot,
sed

sed ab omnibus, quantumvis multis
magnis peccatis, deniq; à morte ipsa pec-
cati stipendio, à maledictione legis, à ty-
rannide Diaboli, cui propter peccatum
subiecti sumus: Et ab omnibus præterea
huius vitæ miserijs atq; æumnis, quæ
omnia quasi concatenata, peccatum se-
cum trahit. Huc addatur & aliud testis
monium Davidis, quo misericordiam
Dei nobis commendat, ps: 103. Miseri-
cors & miserator Dominus &c. ubi tri-
bus pulcherrimis similitudinibus, immen-
sam & ineffabilem Dei misericordiam
pingit. Item, illud Ezech: 3. 33. Vno
ego dicit Dominus &c. O beatos, inquit
Tertullianus, quorum causâ Deus iurat:
O miseros, qui nec iuranti domino credunt.

Sustentemus etiam nos in hac tenta-
tione, intuentes in illustria illa exempla
primorum parentum, Nabuchdonoseris,
Manassæ, Magdalene & aliorum, ne
deficiamus

deficiamus à Deo, propter multitudinem
peccatorum, neq; dicamus cum misero
Caino: Maior est iniquitas mea, quàm ut
veniam consequi queam: Sed audiamus
Augustinū ipsum arguentem: Mentiris
Cain, quia maior est Dei misericordia,
quàm omnium peccatorum miseria:
Et certā spe atq; fiducia, cum
Paulo statuamus gratiam
exuperare peccatum.

Rom. 5.

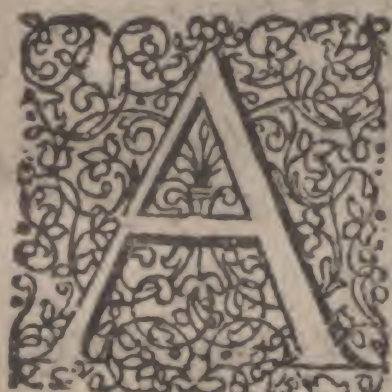
CON.

Res
tia
dega
Hoc
DI

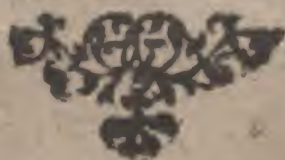

CONCIO TERTIÆ
Diei.

1. Timoth; 2.

Adhortor igitur primum omnium, fieri deprecationes, petitiones, intercessiones, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus, & omnibus, qui in eminentia sunt, ut quietam & tranquillam vitam degamus, in omni pietate & honestate. Hoc enim bonum & acceptum est coram DEO seruatore nostro, qui vult omnes homines saluos fieri, & ad agnitionem veritatis peruenire.

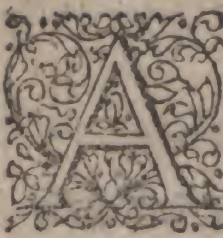

C

ENAR.

ENARRATIO.

 *V*diuimus biduo proxime
præterito, primum quàm
seriò Deus, per Prophetam,
miseros peccatores ad pœni-
tentiam inuitet. Deinde' dulcissimam
promissionem & consolationem, quòd
Deus contritos & humiliatos, non modò
non aspernetur, sed tanto etiam honore
eos dignetur, ut cum ijs habitat, spiritu
sancto accendente in cordibus eorum ve-
ram læticiam ac fidem, quâ certò stas-
tuant, se Deo gratos & acceptos esse.
Præterea, pulcherrimum Davidis exem-
plum, in quo conspicitur, primum vera,
non simulata hominis pœnitentis contri-
tio: Deinde singularis fiducia, quâ se,
licet peccatorum mole oppressum, firmi-
ter erigit, ut certò statuatur, se Deum ha-
bere propitium, propter vnicum ac
solum

solu
Chri
titer
tione
titud
ut ce
nem
nis, t
tat a
exem
nibus
sensu
conce
mus
D E
nost
verit
tione
seria
citat
cetui

solum Mediatorem & Propitiatorem
Christum, Vnde certâ spe concepta, for-
titer se sustentat, ne vel morâ & dila-
tione auxilij diuini, vel peccatorum mul-
titudine fractus, penitus succumbat, sed
vt certâ fiducia, plenissimam liberatio-
nem, cum à presentis vitæ huius ærum-
nis, tum ab omnibus peccatis, à Deo pes-
tat atq; expectet. Hoc illustri Davidis
exemplo, & certissimis Dei promissio-
nibus, animos nostros confirmemus, ne
sensu peccatorum, & aliorum malorum
concurſu, luctuoso hoc tempore, deficia-
mus à Deo, verum à Deo irato, ad
DEVM misericordem confugiamus,
nostrasq; necessitates, in eius sinum,
veris cordis gemitibus, ardente ora-
tione effundamus, de qua nunc, ex
seria hac Pauli adhortatione, iam re-
citata, breuiter, **DEO** fauente, dis-
cetur, cuius tres sunt insignes doctrinæ.

1. De quatuor distinctis precationum formis, quas hic Paulus ordine recenset.
2. Ostendit pro quibus orandum sit, Vbi simul recitantur grauissimæ rationes, cur Magistratus potissimum, assiduus piorum precibus, Deo commendari debeat.
3. Est illustre testimonium, quod gratia Dei sit vniuersalis, pertinens ad Omnes, quotquot firmam eam fide amplectuntur. Verum cum hæ doctrinæ, Vtcunq; superioribus annis, aliquoties explicatæ sint, non iudicaui opus esse, eadem nunc repetere.

Moueatur autem nos luctuosissimum hoc tempus, quo Deus piissimum & clementissimum Regem nostrum, beatissimæ ac laudatissimæ memoriæ, morte tam insperata nobis eripuit, ut cogitantes, peccata nostra, quæ, proh dolor, indies crescere videmus, tam grauem pœnam
commes

commeruisse, verà ac seria pœnitentia,
nos ad Deum conuertamus, coniunctisq̃
& ardentibus votis, Deum precemur,
ne totam iram suam super nos effundat,
sed vt, peccatis nostris, propter filium
vni genitum, gratuito condonatis, nos in
gratiam recipiat, faciatq̃ vt quemadmo-
dum hætenus, ita deinceps quoq̃, in ho-
rum Regnorum & Ducatum Ecclesijs
& Scholis, vera de Deo doctrina, pura
& integra, nullis erroribus contamina-
ta, conseruetur: impediatur eorum conatus,
qui tranquillitatem Ecclesiarũ, pernicio-
sis concertationibus, non sine graui veræ
Religionis iactura, summoq̃ piorum
omnium luctu, miserè turbant: Et con-
seruet docentes ac discentes omnes, in
pia ac salutari concordia, vt in eo, vnum
sint, vnum velint, vnum faciant.

Conseruet illustrissimam Reginam,
vt in hoc tam graui & acerbò luctu, sen-

riat veram spiritus sancti consolationem,
certâq; se spe erigat, futuræ aliquando
coniunctionis, cum dulcissimo Marito,
cuius nulla vnquam metuenda est dis-
tractio.

Conseruet illustrissimum Princi-
pem Christianum, Regem nostrum elec-
tum, vt ad optimi & pijsimi Parentis
& Aui exemplum, vt ætate, ita verâ
etiam pietate, sapientia, iustitia, clemen-
tia, cæterisq; virtutibus regijs omnibus,
indies proficiens, horum Regnorum &
Ducatum gubernationem, fœlici ali-
quando omine suscipiat, vt in Dei glo-
riam, & horum Regnorum commodum,
eiusq; Maiestatis salutem omnia eue-
niant.

Conseruet cæteros liberos Regios,
eosq; orphanos, in paternam suam pro-
tectionem clementer recipiat, vt eius
præsidio tuti, ad Christi exemplum, in-
dies

dies proficiant ætate, sapientia & gratia apud Deum & homines.

Conseruet prudentissimos Regni Senatores, eorumq; consilia & actiones omnes, in hac tam tristi rerum nostrarum mutatione, Spiritu suo sancto regat, vt eorum salutaribus consilijs, retineatur in hisce Regnis & Ducatibus, pia & salutaris pax & tranquillitas, seruentur honestæ leges, & iusta disciplina, deniq; vt omnia ipsorum consilia, Deo grata, Ecclesijs & Scholis, & hisce Regnis vtilia sint ac salutaria.

Conseruet florentissimam horum Regnorum & Ducatum nobilitatem, omnesq; incolas ac subditos: Auertat ab hisce Regnis, bella, famem, pestem, & quæcunq; alia mala, peccatis nostris debita. Mitiget præsentis & imminentes pœnas, quas iustissima ira Dei, nobis minari videtur, vt in vero

Dei timore, iugulatis omnibus peccatis,
pacificè & tranquille viuentes, diuinis
benedictionibus, leti ac gratis animis
fruamur, Deumq; patrem, cum Filio
& Spiritu sancto, hic & in futu-
ra vita, perpetuis laudibus
celebremus.

† †

A M E N.

O

fo
ge
du
te
M
no
la
vt
di

fo
ge
du
te
M
no
la
vt
di

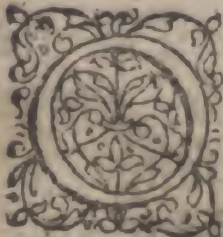
ORDINATIO PRECA-
tionum, Epistolarum & Euange-
liorum, quæ singulis diebus
recitabuntur.

PRIMAE DIEI

Precatio

siue

COLLECTA.

 Euiige / barmhiertige
GUD / oc Allsomfæriste
Fader / Wi arme Men-
niske befende voris mang-
foldige Synder / oc din store oc wsi-
gelige Barmhiertighed / aff huilcken
du kalder oss til en Christen Peni-
tentz : Wi bede dig ydmigelige / O
Naadige Fader / du wilt effter din
naadelige Løffte oc Foriættelse / for-
lade oss alle vore Synder : Du wilt
vdrønde aff vore Hierter / alt som
digt væsen / som er imod din gud :
E v

dommelige vilie: At wi maa vere
din helliglands Tempel oc Bolis-
ge: Du wilt ick lade din vrede vare
offuer oss euindelige / Men mit vdi
din vrede / tencke paa din Faderlige
Naade oc Barmhiertighed / at wi
formedelst din helligland / maa fin-
de Vissactig trost oc husualelse i vore
Hierter / mod Synden / Døden oc
all anden Fristelse oc fare / Oc saa
endelige met dig bliffue salige / ved
din eniste oc elskelige Søn / IESU
sum Christum vor HER-
RE / Amen.

LOC O EPISTOLÆ,

Esaie 57.

Et dicet: Viam facite, &c.

EVANG: Matth. 3.

Initium.

Cum vidisset autem multos.

Finis.

Omnis ergo arbor, &c.

SE

V
E
on
E
sue
fol
K
din
sta
D
til
til
tig
vo

SECVNDÆ DIEI
Collecta.

 Allmectigste/ Naade-
fulde oc Barmhiertige
Gud/ du som hassuer selff
loffuit ved dine hellige
Dropheter/ Alt du icke wilt nogen
Synderis død / men at hand skal
omluende sig oc leffue / Vi arme
Syndere komme for dit Ansigt / be-
suerede met vore Synders mang-
foldighed / Oc finder ingen voris
Ketferdighed / met huilcken vi for
din strenge Dom kunde bliffue be-
standige : Vi bede dia ydmigelige
O Naadige Fader / Du wilt icke see
til voris mangfoldige Synder/ men
til din store Naade oc Barmhier-
tighed / oc naadelige forlade oss alle
vore Synder: Du wilt for medelst

din helligland / styrcke oc forøge
vor Tro / At wi icke for vore Syn-
ders skyld / skulle falde i Mishand-
oc tuile paa din Naade oc Barm-
hiertighed / Men taalmodelige for-
uente din Faderlige hielp / oc en naa-
dig vdfrielse aff Synden / Oc all
Synsens vel fortiente straff / At
wi maa see oc kende din Faderlige
hielp / oc altid loffue oc prise dig som
en Naadig oc Barmhiertig Gud oc
Fader / ved din eneste oc elskelige
Søn Iesum Christum vor
HEERE / Amen.

LOC O EPISTOLÆ,

Psalm. 130.

EVANG: Matth. II.

Initium. Venite ad me omnes, &c.
vsq; ad finem capitis.

TER

De
me
Be
off
me
hie
off
ser
oc
del

TERTIÆ DIEI

Collecta.

 Allmectigste / Euige
 Gud / du som haffuer vn-
 der din veldige Haand /
 alle Verdsens Riger oc
 Regimente / oc vdi saa mange maa-
 de begaffuit disse Lande oc Riger /
 met dine mangfoldige Gaffuer oc
 Velsignelser: Wi bede dig ydmygels-
 ge / O Naadige Fader / du vilt see
 naadelige til oss i denne sorgelige oc
 bedrøffuelige tid / Du vilt icke straffe
 oss vdi din vredis grumhed / Men
 met din Faderlige Naade oc Barm-
 hertighed / du vilt naadelige beuare
 oss dit hellige oc salige Ord / oc Ords-
 sens Tienere / i en Christen enighed
 oc samdirectighed: Du vilt see naa-
 delige til voris Elskelige Dronning /
 Dron.

Dronning Sophia/ Oc hende naa-
delige trøste oc husuale i denne hen-
dis Hiertens sorg oc bedrøffuelse :
Du vilt naadelige beuare voris vds-
ualde Printz oc Konge / Her Chris-
tian / at hand maa opdragis vdi
din sande Fryet / oc forfremmis vdi
Alder / Vidsdom oc Forstand / Ket-
ferdighed oc Fromhed / oc alle andre
Kongelige dyder / At hand vdi sin
tid / maa føre it Gudfryctigt / Chris-
teligt / Vanguarende oc Fredsomme-
ligt Regimente : Du vilt naadelige
beuare de andre Kongelige Børn /
vdi din Guddommelige beskyttelse oc
beskermelse / Du vilt beuare dennem
fra all fare oc vlycke / oc naadelige
benedide oc velsigne dennem / baade
til Siel oc Liff. Du vilt naadelige
beuare Danmarks Rigs Raad /
fra alle onde oc falske Raadgiffuere /
Du

D
Ra
oc
Ki
oc
sta
na
oc
den
ge
aff
Pe
oc
Pla
triv
fra
hem
med
Sat
uar
ue

Du wilt for medelst din hellig Vland
Raade oc Regere alle deris Raad
oc Anslag/ dig til ære / din Chrisne
Kircke oc Echole til biftand/ oc disse
oc andre Lande oc Riger til en be
standig Fred oc Enighed / Du wilt
naadelige beuare all Danmarcks
oc Norgis Rigers Adel / oc all an
den Christen Vffrighed/ met Menis
ge Vnderfaatte : Du wilt naadelige
affuende fra disse Lande oc Riger/
Pestilentze/ Krig oc Orloff/ Hunger
oc Dyrtyd/ oc alle andre velfortiente
Plager / som din Ketferdige vrede
trwer off met / Du wilt beuare off
fra alle voris Siender oc Vuenner/
hemmelige oc aabenbare/ Alt wi for
medelst din gode Guddommelige oc
Faderlige hielp / maa naadelige be
uaris fra all fare oc wlycke / oc leff
ue it Roligt oc Fredsommeligt leff
nit/

nit / vdi all Gudelighed oc Erli-
hed / Ved din eniste / elskelige oc ens-
baarne Søn / Jesum Chris-
tum vor HERR
AMEN.

EP I S T O L A,

1. Timoth. 2.

Adhortor igitur.

EVANG: Luc. 18.

Initium. Dicebat autem & Parabolam.
Finis. Quia citò faciat vindictam
eorum.

cliga
ens
la

am.
m

